

TEZĂ DE DOCTORAT

Locuirea de urgență în România: dimensiunea socială și legislativă a locuinței de necesitate

Student-doctorand:
Miruna Moldovan

Conducător științific:
Prof. dr. arh. Dana Vais

REZUMAT

Prezenta teză de doctorat are ca temă generală locuirea de urgență din România, punând accentul pe dimensiunea socială și legislativă a locuinței de necesitate. A fost aleasă ca punct central al cercetării locuința de necesitate deoarece aceasta constituie răspunsul arhitectural al autorităților publice pentru asigurarea dreptului fundamental la locuire pentru o persoană care și-a pierdut locuința proprie în urma unor situații de urgență. Având în vedere că în mediul academic universitar din țară există teze de doctorat ce se preocupă în linii mari cu arhitectura de urgență și locuirea de urgență, această lucrare vine ca o continuare prin problematizarea unor aspecte ce țin de tipologia arhitecturală și reglementarea legislativă a locuințelor de necesitate din România.

Există două motive principale pentru care locuința de necesitate a avut nevoie de o analiză urbanistică și arhitecturală amănunțită și de o dezbateră teoretică în cadrul acestei lucrări: în primul rând pentru că din punct de vedere legislativ locuința de necesitate este vag reglementată și, după cum se va dovedi în cele ce urmează, este implementată defectuos de administrația autorităților locale, iar în al doilea rând pentru că România se confruntă cu o acută criză a locuirii și cu un fond locativ public aflat mult sub standardele europene și internaționale. Lucrarea își propune astfel să ofere soluții și răspunsuri pentru aceste două problematice identificate.

Neexistând o statistică oficială a locuințelor de necesitate, a fost nevoie în primul rând de realizarea unei situații existente a acestora prin identificarea metodelor de alocare, instituire, construire și implementare efectivă a acestor tipuri de locuințe la nivelul întregii țări. S-au consultat și analizat inclusiv politicile și strategiile naționale pentru dezvoltarea fondului public de locuințe de necesitate, prin comparații cu modele internaționale de bune practici din domeniu.

În urma întocmirii acestei situații, au fost alese spre analiză studii de caz pentru fiecare dintre tipologiile arhitecturale identificate, în funcție de specificitatea acestora și de accesibilitatea în cercetare directă de către autoarea lucrării. Grila de analiză a studiilor de caz a avut la bază trei criterii: contextul urban, tipologia arhitecturală și aspecte ce țin de parcursul legal și viața socială a utilizatorului, în încercarea de a înțelege cum apare și cum se prezintă o locuință de necesitate, cum răspunde nevoilor utilizatorului, dar cel mai important, cum este locuită pe timp de criză. A fost nevoie de o amplă teoretizare a locuirii

pe timp de criză pentru a putea înțelege dacă arhitectura poate media impactul social al dislocării și al pierderii locuinței personale și dacă o locuință temporară poate, prin intermediul calităților spațiale interioare și exterioare, să ofere cadrul necesar reluării vieții cotidiene și restabilirii echilibrului social, psihologic și financiar al utilizatorului.

În continuarea acestor analize, a fost considerată relevantă selectarea și discutarea unor modele internaționale de locuire colectivă de urgență, similare celor de locuințe de necesitate din țară, care au avut rezultate remarcabile și care au fost premiate de diverse jurii de specialitate din domeniul arhitecturii. Modelele nu au fost alese în mod arbitrar, ci au ținut cont de similitudinile cu tipologiile arhitecturale identificate pe teritoriul țării în ceea ce privește locuințele de necesitate.

În final, în urma concluziilor studiilor de caz, s-a constatat necesitatea discutării unor concepte teoretice și principii arhitecturale actuale, majoritatea extrase din modelele ilustrate, pentru o eventuală îmbunătățire și reglementare a locuinței de necesitate. Din punct de vedere arhitectural s-a argumentat necesitatea suplimentării fondului de locuințe de necesitate și s-au trasat schemele funcționale pentru îmbunătățirea a două programe de arhitectură: imobilul mixt cu locuințe de necesitate și adăpostul de urgență. Din punct de vedere legislativ, s-a dovedit a fi necesară formularea unor completări la Legea Locuinței nr. 114/1996 privind Capitolul VII destinat locuinței de necesitate.

OBIECTIVUL CERCETĂRII

Oportunitatea întocmirii unui studiu aprofundat asupra locuinței de necesitate a pornit de la reglementarea vagă a acesteia din punct de vedere legislativ, dar și din punct de vedere arhitectural. Până la momentul prezentei cercetări s-au efectuat studii doar în ceea ce privește problematicile generale ale locuirii de urgență. Apoi, s-a constatat că nu există o statistică oficială privind situația locuințelor de necesitate în România. În ceea ce privește studiile teoretice din domeniul arhitecturii, nu s-au descoperit ilustrări sau discuții detaliate privind tipologia locuinței de necesitate.

Prezenta cercetare și-a propus astfel să discute din punct de vedere arhitectural, social și legislativ locuința de necesitate, în vederea clarificării statutului acesteia și a identificării unei scheme funcționale sau a unei tipologii optime a acesteia. S-a pornit cu o cercetare urbanistică și arhitecturală, însă încă de la început s-a constatat necesitatea introducerii în studiu a unor noțiuni sociologice și legislative, din nevoia de înțelegere a întregului fenomen al locuirii pe timp de criză. Astfel s-au căutat răspunsuri pentru următoarele întrebări: Ce se întâmplă în momentul pierderii locuinței personale? Care este răspunsul autorităților și cum se alocă o locuință de necesitate? Ce presupune locuirea în temporaritate? Cum se locuiește pe timp de criză? Care este impactul crizei asupra vieții de zi cu zi a persoanei respectivă? Cum poate o persoană aflată în această situație particulară să își recapete locuința personală și echilibrul vieții anterioare urgenței?

METODOLOGIA DE CERCETARE

În cadrul prezentei cercetări, desfășurată între anii 2019-2022, a fost întocmită o situație a locuințelor de necesitate prin înaintarea de adrese oficiale pentru a putea cerceta documentele publice ale autorităților administrațiilor locale, prin studierea Hotărârilor de

Consiliu Local puse la dispoziția publicului în perioada 2010-2021 de către municipiile reședință de județ, prin analizarea datelor publice furnizate de Institutul Național de Statistică privind Fondul de Locuințe din anul 2020 și publicat în anul 2021, precum și numeroase articole media din perioada 2019-2022. Având în vedere lipsa unei statistici oficiale legate de numărul de locuințe de necesitate, informațiile cuprinse în acest studiu pot avea limitări și erori sau pot suferi modificări ulterioare.

Cercetarea a avut apoi un parcurs organic, mergând în paralel atât cu documentarea noțiunilor teoretice, cât și cu analiza pe teren a diferitelor locuințe de necesitate selectate în orașul natal (Baia Mare), în orașul în care se desfășurau studiile doctorale (Cluj-Napoca), într-un oraș cu o situație particulară (Constanța) și în capitala țării (București), fiind influențată inclusiv de situația de criză a pandemiei de coronaviroză din 2020 care s-a suprapus cu perioada și cercetare și care a devenit astfel un studiu de caz particular pentru locuirea în urgență.

Ca metodologie, cercetarea s-a dezvoltat în jurul următoarelor puncte: studiul bibliografiei existente pentru evaluarea clară a noțiunilor de locuire și locuire de urgență în literatura de specialitate, atât din domeniul arhitecturii, cât și din domeniile conexe ale sociologiei și antropologiei, precum și studierea legislației locuirii aflate în vigoare la nivel național și la nivelul Uniunii Europene; analiza critică a tezelor de doctorat din domeniul locuirii de urgență (cele mai actuale fiind Arhitectura în condiții de urgență a arhitectului Sergiu Cătălin-Petrea și Locuirea de urgență a arhitectei Alina Florea, ambele desfășurate și finalizate la Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu), pentru a se putea uza de conceptele relevate, dar și pentru a putea aprofunda și completa discuția generală a arhitecturii de urgență; cercetarea pe teren a locuințelor de necesitate identificate în România, documentarea tipologiilor arhitecturale și filtrarea printr-o grilă de analiză teoretică care să ilustreze aspectele relevante cercetării de față; selectarea unor modele de bune practici internaționale pentru a evidenția calitățile și defectele diferitelor abordări arhitecturale și legislative.

Datorită situației de criză a pandemiei de coronaviroză apărută în timpul cercetării, s-a considerat relevantă introducerea unui studiu a locuirii în urgență printr-o colaborare cu sociologul Dana Gabriela Gîta concretizată prin realizarea unui chestionar sociologic care a fost activ timp de o săptămână în luna aprilie 2020 (în timpul stării de urgență) pe canalele de socializare online și care a generat 450 de răspunsuri. Rezultatele chestionarului au fost mai apoi analizate și discutate pe larg, realizându-se o paralelă teoretică cu locuirea de urgență, în vederea evidențierii specificității celei din urmă.

STRUCTURA TEZEI

Lucrarea este compusă din trei mari părți care însumează un total de șapte capitole.

Prima parte aflată sub titlul generic de *Aspecte teoretice ale locuirii de urgență* cuprinde primele două capitole *1. Relația om – locuință* și *2. Locuirea de urgență* care definesc contextul cercetării în care se situează prezenta lucrare și alcătuiesc totodată baza teoretică a acesteia, definind conceptele și noțiunile arhitecturale și sociale prin care vor fi filtrate atât studiile de caz existente, cât și propunerile formulate în finalul tezei.

Cea de-a doua parte intitulată *Locuirea de urgență în România* cuprinde următoarele trei capitole *3. Cadrul legislativ din România și din Europa*, *4. Situația locuințelor de necesitate*

în România și 5. Studii de caz selectate din România. Această parte reprezintă corpul principal al tezei de doctorat deoarece prezintă situația actuală a locuințelor de necesitate din România, identificând problematicile arhitecturale și reglementările legislative lacunare conturând criza întregii locuirii publice (nu doar de urgență) cu care se confruntă țara noastră.

Cea de-a treia parte intitulată *Modele de locuire colectivă de urgență* cuprinde ultimele două capitole 6. *Exemple internaționale de locuințe de urgență colective* și 7. *Concluzii finale*. Ultima parte propune o paralelă a tipologiilor studiilor de caz selectate în România cu modele de bune practici în vederea formulării unor propuneri arhitecturale și legislative care au ca scop clarificarea statutului locuinței de necesitate, precum și ilustrarea unor serii de principii de proiectare sau scheme funcționale noi pentru o mai bună implementare a imobilului mixt cu locuințe de necesitate și a adăpostului de urgență.

ASPECTE TEORETICE ALE LOCUIRII DE URGENȚĂ

1. Relația om-locuință

1.1. Locuință, locuire, locuitor

Pentru a se putea discuta pe parcursul tezei de doctorat despre locuirea de urgență, s-a considerat necesar a se porni cu o definiție sau o descriere amănunțită a celor doi termeni: **locuire** și **urgență**. Omul are nevoie de un spațiu în care să trăiască, iar nevoile și motivațiile lui sunt cele care definesc conținutul locuinței. Locuința devine acel cadru fizic și construit de desfășurare a vieții cotidiene a celui care o folosește și care trăiește în spațiul determinat de aceasta.

1.2. Urgența sau criza: tipuri de urgență

S-a continuat apoi cu clarificarea noțiunilor de urgență sau criză. În sens propriu, termenii sunt definiți astfel: urgența este o situație problematică care necesită o rezolvare urgentă, iar criza este o fază sau o perioadă în evoluția unei societăți marcată de mari dificultăți (economice, politice, sociale). Așadar, urgența sau criza este o situație excepțională în viața cotidiană ce are un puternic impact social și psihologic asupra omului.

Prezenta lucrare urmărește acele situații de urgență sau de criză care duc la pierderea locuinței personale. În acest caz, locuitorul își pierde spațiul personal, își pierde locul și posesiunile materiale și se vede într-o situație excepțională în care nu îi mai este satisfăcută acea necesitate primordială de a avea un adăpost sau un spațiu în care să existe și pe care să îl locuiască.

Răspunsul arhitecturii la situațiile de urgență poate varia în funcție de amplitudinea acestora. Există astfel situații de urgență la scară mare: catastrofe sau calamități naturale precum inundații, cutremure, furtuni tropicale sau alte fenomene meteorologice de amploare, sau conflicte militare și politice, regimuri opresive sau războaie care produc dislocări și transmutări masive. În aceste situații, societatea se confruntă cu mulțimi numeroase de oameni care își pierd locuințele personale simultan și care pornesc în călătorii (fie că sunt pe distanțe scurte, fie că sunt pe distanțe mai lungi) care au ca scop întotdeauna găsirea unui adăpost și stabilirea într-un loc sigur.

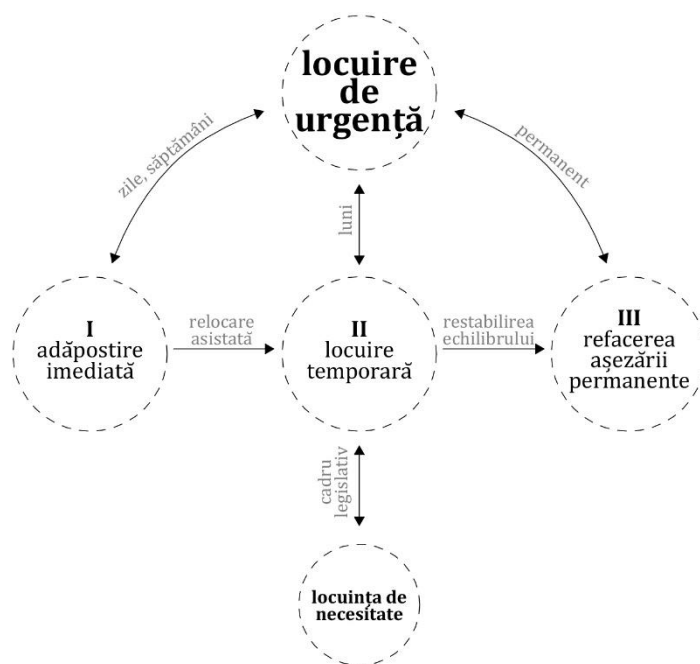
Există însă și situații de urgență la scară mică – situații în care oamenii își pierd locuințele personale fie din cauza unor evacuări forțate în urma unor procedee legale, fie datorită unor situații de faliment sau imposibilități de plată, sau mai mult decât atât, există situații de abandonare a locuinței datorită abuzurilor fizice sau emoționale.

2. Locuirea de urgență

2.1. Etapele locuirii de urgență

Indiferent de scara urgenței, unei persoane care și-a pierdut locuința personală i se va aloca o locuință de urgență. În cele ce urmează s-a pus în discuție specificitatea locuirii de urgență. Locuirea de urgență presupune un proces prin care un locuitor aflat în șocul pierderii locuinței personale încearcă să își restabilească echilibrul vieții cotidiene, să își reia activitățile zilnice și obiceiurile.

Arhitecta Alina Florea, prin cercetarea sa doctorală, a identificat trei etape majore ale locuirii de urgență ca parte a strategiei de intervenție, pe care le definește în funcție de urgența necesității și de durata utilizării: adăpostirea imediată, locuirea temporară și refacerea așezării permanente.

Diagramă explicativă a etapelor locuirii de urgență și evidențierea încadrării locuinței de necesitate în etapa a doua. Sursa: ilustrație realizată de autoarea lucrării.

Lucrarea de față nu se preocupă cu discutarea etapei de adăpostire imediată sau a etapei de refacere a așezării permanente, ci alege să discute ceea ce cercetările anterioare au omis, și anume – locuința de necesitate ca parte a celei de-a doua etape, cea a locuirii temporare. Conform legislației în vigoare în România, locuința de necesitate este răspunsul oficial al puterii statale și implicit al arhitecturii în fața situației de criză a pierderii locuinței personale. Prezenta cercetare a decis analizarea situației actuale a locuințelor de necesitate ca parte a fondului public, punând în discuție aspecte legislative, aspecte ce țin de

caracteristicile arhitecturale și urbanistice ale acestui tip de locuință. Aceștia li se vor adăuga aspecte ce țin de modul în care se locuiește și felul în care acest tip de locuință răspunde nevoilor locuitorului său, în vederea realizării, în final, a unor observații privind arhitectura și reglementarea legislativă a locuinței de necesitate.

2.2. Grila teoretică de analiză a locuirii de urgență

Pentru identificarea unei tipologii optime a locuirii de urgență, este relevantă înțelegerea vieții pe care locuitorii acesteia o trăiesc în timpul unei situații de criză. Astfel a fost sintetizată o grilă cu trei puncte principale de analiză: context urban, tipologie arhitecturală, parcurs legal și utilizatori. Pe parcursul întregii cercetări, s-a decis numirea persoanelor care utilizează locuirea de urgență cu termenul de **utilizatori**.

Primul punct, cel al contextului urban, caută să înțeleagă dacă locul unde sunt așezate locuințele de urgență la nivelul întregii așezări și la nivelul cartierului, precum și legătura cu vecinătățile din imediata apropiere a sitului au vreo influență asupra desfășurării vieții utilizatorilor pe timp de criză. Cel de-al doilea punct, cel al tipologiei arhitecturale pune în discuție aspecte ce țin de arhitectură, funcțiune, amenajare, dotări și obiecte, atât la nivel micro, a spațiului interior, cât și la nivel macro, a întregii clădiri în care se găsește sau care definește o locuință de urgență. Cel de-al treilea punct, cel al parcursului legal și al utilizatorilor caută să analizeze atât relația dintre utilizatori și puterea statală (cei ce dețin, administrează și alocă locuințele de urgență), dar și între utilizatori – locuință și utilizator – utilizator. Mai mult decât atât, în cadrul acestui al treilea punct, vom observa ce presupune desfășurarea vieții cotidiene, practicarea activităților obișnuite pe o perioadă limitată de timp pe care utilizatorul o petrece într-o locuință de urgență.

LOCUIREA DE URGENȚĂ ÎN ROMÂNIA

3. Cadru legislativ din România și din Europa

3.1. Locuința de necesitate

În România, Legea Locuirii nr. 114/1996 reglementează „cadrul general de realizare, exploatare și administrare a locuințelor”¹ având la bază principiul că „accesul liber și neîngrădit la locuință este un drept al fiecărui cetățean.”² Prin lege, sunt identificate următoarele tipuri de locuințe: locuința, locuința convenabilă, locuința socială, locuința de serviciu, locuința de intervenție, locuința de necesitate, locuința de protocol și casa de vacanță.

Prin urmare, din punct de vedere legislativ, ceea ce prezenta cercetare numește locuire de urgență este reglementată în România ca **locuință de necesitate**, care „se finanțează și se realizează în condițiile stabilite pentru locuința socială.”³ Dar care „se închiriază temporar persoanelor și familiilor ale căror locuințe au devenit inutilizabile în urma unor catastrofe naturale sau accidente sau ale căror locuințe sunt supuse demolării în

¹ Legea Locuinței 114/1996 publicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997.
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/85998>

² Ibid.

³ Legea Locuinței 114/1996 publicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997.
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/85998> Art. 2 f)

vederea realizării de lucrări de utilitate publică, precum și lucrărilor de reabilitare ce nu se pot efectua în clădiri ocupate de locatari.”⁴ Pe de altă parte, **locuința socială** este „locuința care se atribuie cu chirie subvenționată unor persoane sau familii, a căror situație economică nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței.”⁵

3.2. Fondul de locuințe de necesitate. 3.3. Alocarea locuinței de necesitate. 3.4. Strategii publice privind locuința de necesitate. 3.5. Locuința de necesitate versus locuința socială.

La momentul prezentei cercetări, nu exista o statistică publică referitoare exclusiv la numărul de locuințe sociale și de necesitate, ci doar referitoare la numărul de locuințe publice. În fondul de locuințe publice sunt însă incluse și locuințele de serviciu, intervenție, protocol și locuințele pentru tineri. În lucrare s-au analizat și discutat modul de alcătuire a fondului public de locuințe, a modului de alocare și gestionare a locuinței de necesitate, precum și strategiile publice privind implementarea locuinței de necesitate. În consecință, s-au identificat unele dintre marile probleme ale locuinței de necesitate: reglementarea legislativă precară a acestora și lipsa unui fond locativ public cu un număr constant de unități care ar putea fi oferite cetățenilor în cazul unor situații de criză, lipsa formulării unor strategii de suplimentare a fondului locativ sau o eventuală reglementare a modului de administrare și alocare a acestui tip de locuință. În continuare, s-au analizat diferențele între locuința de necesitate și cea socială din punct de vedere arhitectural, precum și implicațiile sociale ale acestora asupra utilizatorilor, pentru a evidenția nevoia clară a unei distincții la nivel legislativ între cele două noțiuni.

3.6. Practici legislative internaționale privind locuirea de urgență

S-au prezentat apoi o serie de practici legislative internaționale privind gestionarea locuirii de urgență și a fondului de locuințe publice, pentru a se putea forma ulterior în decursul tezei, anumite propuneri legislative pentru reglementarea locuirii de urgență și implicit a locuinței de necesitate în România. Politicile internaționale discutate au fost: *Politici în lupta în combaterea fenomenului de homelessness și criza pierderii locuinței personale în Uniunea Europeană (Raportul Comisiei Europene din anul 2019)*, *Politici privind locuirea accesibilă și sistemele de protecție socială în combaterea homelessness-ului (Raportul Secretarului General al Națiunilor Unite, 2020)* și *un ghid de planificare a locuințelor în caz de dezastru (Departamentul American de Securitate Internă, 2020)*.

4. Situația locuințelor de necesitate în România

4.1. Prezentare generală

În cadrul prezentei cercetări, au fost identificate un număr de 478 de locuințe de necesitate. Raportat la numărul de locuințe publice din România, locuințele de necesitate constituie un procent de 0.0043%. Raportat la numărul de locuințe totale din România (9156311 în anul 2020 conform datelor Institutului Național de Statistică publicate în

---

⁴ Ibid. Art. 2 f)

⁵ Ibid. Art. 2 c)

2021⁶), acestea constituie un procent de 0.000052%. Este așadar evidențiată problema fondului insuficient atât de locuințe de necesitate, cât și de locuințe sociale.

4.2. Contextul urbanistic al locuințelor de necesitate

Mai apoi, pe baza situației întocmite s-a analizat contextul urbanistic sau așezarea locuințelor de necesitate la nivelul orașului pentru a putea pune în discuție relaționarea cu vecinătățile din imediata apropiere, precum și impactul contextului urban asupra utilizatorilor și a vieții sociale a acestora. S-a constatat că așezarea acestor locuințe la nivelul unei localități poate influența viața socială a utilizatorilor și poate duce la apariția unor fenomene de excludere socială sau segregare rezidențială.

4.3. Tipologiile locuințelor de necesitate

Apoi s-au realizat clasificări ale locuințelor de necesitate identificate pentru a determina ce tipologii arhitecturale pot funcționa la parametrii optimi necesari acestui tip de locuire specifică. Clasificările locuințelor de necesitate au fost realizate pe baza unor criterii care să poată oferi răspunsuri la următoarele întrebări, considerate a fi relevante pentru cercetarea de față: Cum se găsește o locuință de necesitate? Cum se instituie? Cum se produce? Cum se locuiește?

Primul și cel mai general criteriu în clasificarea locuințelor este acela al raportului individual-colectiv în habitat. Ținând seama de faptul că locuințele de necesitate aparțin fondului public de locuințe, este relevantă clasificarea în funcție de modul în care sunt constituite de către administrațiile autorităților locale. Apoi, o clasificare după sistemul constructiv poate ilustra calitatea soluțiilor arhitecturale, rapiditatea construcției sau costul construcției, în vederea aplicabilității lor în programele publice de construire sau producere prefabricată a locuințelor de necesitate. Nu în ultimul rând, pentru înțelegerea specificității acestei categorii de locuire, s-a realizat o clasificare a locuințelor de necesitate care, prin instituire, ocupă spații cu funcțiuni ce deserveau inițial alte moduri de locuire.

În funcție de **criteriul raportului individual-colectiv în habitat**, locuința de necesitate poate fi de trei tipuri:

- Locuință individuală sau unifamilială
- Locuință colectivă
- Locuință semi-colectivă

În România, locuințele de urgență individuale sunt prezente mai degrabă în prima etapă de intervenție – cea a adăpostirii imediate – și în cea de-a treia etapă – cea a reconstrucției sau refacerii așezării permanente. Dacă în cadrul primei etape locuințele se găsesc sub formă de corturi sau containere prefabricate, în cadrul celei de-a treia etape discutăm de construcții propriu-zise de locuințe individuale.

Având în vedere că fondul de locuințe sociale și de necesitate a fost constituit prin două variante: fie prin construirea de noi blocuri de locuințe colective, fie prin reabilitarea unor construcții existente. Prin urmare, în funcție de **criteriul constituirii locuințelor de necesitate**, au fost identificate două tipuri de situații:

- Locuințe de necesitate construite în acest scop
- Locuințe de necesitate instituite în construcții existente

---

⁶ Elena Mihaela Iagăr (coord.) *Fondul de Locuințe*, (București: INS, 2020) p. 5.

O clasificare în acest scop este relevantă pentru determinarea eficienței tipului de constituire a locuințelor de necesitate în funcție de natura sau scara urgenței.

Pe baza analizei locuințele de necesitate identificate până în prezent în România, coroborată cu obiectivele de investiții pentru locuințe sociale și de necesitate finanțate în anul 2020 prin *Programul de construcții de locuințe sociale conform legii nr. 114/1996* s-a constatat folosirea a două tipuri de sisteme constructive. Așadar, în funcție de **criteriul sistemului constructiv al locuințelor de necesitate construite în acest scop**, există:

- Locuințe cu sistem constructiv monolit
- Locuințe cu sistem constructiv asamblat

O construcție cu sistem constructiv monolit este cu precădere o construcție permanentă, care nu poate fi mutată sau dezasamblată, dar care poate fi reutilizată în cazul în care partiul și compartimentările interioare permit. Prin comparație, o construcție cu sistem constructiv asamblat, care folosește elemente prefabricate ce pot fi dezasamblate și reutilizate, poate fi considerată mai degrabă o construcție temporară, flexibilă și reversibilă.

Reutilizarea construcțiilor existente este cea de-a doua metodă adoptată de administrațiile autorităților locale din România pentru instituirea locuințelor de necesitate. Așadar, în funcție de **criteriul funcțiunii construcțiilor reutilizate**, a fost identificat faptul că locuințele de necesitate au fost instituite în:

- Locuințe colective de masă
- Cămine
- Construcții cu funcțiuni inițiale diferite de cea de locuire

Marea majoritate a locuințelor de necesitate sunt instituite în locuințe colective de masă. Aceste locuințe aveau ca utilizatori permanenți marea masă a societății și presupuneau o locuire unifamilială, care nu era dispusă pe orizontală, ci pe verticală, bazată în primul rând pe o densitate cât mai mare. Pe de-o parte, locuința de masă presupune o locuire individuală, pe de cealaltă parte, căminele de nefamiliști, studenți sau cele pentru muncitori aflate în proximitatea platformelor industriale impuneau o locuire la comun: construcțiile P+4 aveau pe fiecare nivel existau camerele tip de 12-16mp., băile și bucătăriile fiind comune.

5. Studii de caz selectate în România

Pentru fiecare tipologie identificată în urma analizei situației existente a locuințelor de necesitate din România, s-au selectat studii de caz ce au fost analizate intermediul grilei criteriilor de analiză stabilite în partea de început a tezei de doctorat:

5.1. Locuința de necesitate construită în acest scop cu sistem constructiv monolit – cazul Cluj-Napoca

S-a studiat din punctul de vedere al contextului urbanistic, al tipologiei arhitecturale și urmărind aspecte ale vieții sociale a utilizatorilor și a relației cu puterea statală, un imobil de locuințe sociale cu 12 unități finalizat în anul 2021 de către Primăria Municipiului Cluj-Napoca, pe baza unui proiect realizat de N2 Arhitectura.

5.2. Locuința de necesitate construită în acest scop cu sistem constructiv asamblat – cazul Constanța

În orașul Constanța s-a studiat din toate cele trei puncte de vedere menționate anterior un imobil colectiv de locuințe sociale și de necesitate realizat din containere prefabricate. Imobilul a constituit modulul de bază al unui întreg campus cu astfel de locuințe (Campusul „Henri Coandă”).

5.3. Locuința de necesitate adaptată locuinței colective de masă – cazul Cluj-Napoca

Pe lângă imobilul de locuințe sociale selectat ca prim studiu de caz, în Cluj-Napoca mai există 15 locuințe de necesitate care au fost instituite și distribuite în mai multe imobile de locuințe colective de masă din perioada socialistă din diferite cartiere tip „dormitor” ale orașului. În acest subcapitol a fost prezentată pe scurt și situația excepțională a locuințelor de necesitate din București instituite în cel mai privilegiat și totodată controversat ansamblu de clădiri publice și locuințe din perioada socialistă.

5.4. Locuința de necesitate adaptată căminelor – cazul Baia Mare

În orașul Baia Mare s-a descoperit faptul că două imobile cu funcțiunea inițială de cămine (unul de muncitori și unul de nefamiliști, ambele realizate în perioada socialistă) s-au instituit locuințe sociale și de necesitate. Acestea au fost analizate urmând toate cele trei puncte de vedere menționate anterior: context urbanistic, tipologie arhitecturală, parcurs legal și utilizatori.

5.5. Locuința de necesitate adaptată unor clădiri cu funcțiuni inițiale diferite

Având în vedere situația pandemiei de coronaviroză, a fost considerată relevantă introducerea în cadrul acestui subcapitol a discuției fenomenului de **locuire în urgență**, prin care în mod informal s-au instituit locuințe de urgență în diverse structuri existente pentru a crea centre de carantină, sau pentru a asigura izolarea la domiciliu.

MODELE DE LOCUIRE COLECTIVĂ DE URGENȚĂ

6. Exemple internaționale de locuințe de urgență colective

Pentru concretizarea unor observații sau principii privind arhitectura locuințelor de necesitate, a fost nevoie de analiza amănunțită a unor exemple internaționale ce prezintă calități spațiale, funcționale și sociale, care au fost premiate sau apreciate de comunitatea arhitecturală și ce merită a fi preluate ca modele și în țara noastră. În alegerea exemplilor s-a ținut cont de proiectarea centrată pe utilizator și pe nevoile acestuia pe timp de criză. Au fost alese inclusiv exemple care propun noi prototipuri de locuire de urgență.

Exemplele au fost alese ținând cont de similitudinile cu tipologiile identificate în urma clasificării locuințelor de necesitate din România: fie construite în acest scop, fie adaptate unor construcții existente (iar din acestea: fie clădiri întregi de locuințe colective, fie unități distribuite în mai multe blocuri); dar și ținând cont de sistemele constructive ale proiectelor construite în acest scop: monolit sau asamblat. A fost considerată relevantă alegerea acestor exemple pe baza celor identificate în România pentru a putea formula observații privind tipologiile optime sau privind schemele funcționale ale acestora, urmărind posibilitatea unei aplicabilități locale.

6.1. Locuințe de urgență construite în acest scop cu sistem constructiv monolit

Așadar, în ceea ce privește locuințele de urgență construite în acest scop cu sistem constructiv monolit s-au studiat două imobile considerate a fi remarcabile:

- Imobil mixt cu locuințe de urgență în Washington DC proiectat de echipa formată din *Studio Twenty Seven Architecture* și *Leo A Daly*.
- Locuințe colective sociale în Viena proiectate de biroul austriac *einszueins architektur*.

S-au remarcat teme precum: consultarea comunității locale în proiectarea unor astfel de imobile; necesitatea conturării unui mediu de viață sigur, curat și cu demnitate care să îi permită utilizatorului restabilirea vieții cotidiene și să îi ușureze procesul de recuperare sau refacere al așezării permanente; introducerea conceptului de locuire la comun pentru că invită utilizatorul la interacțiune socială.

6.2. Locuințe de urgență construite în acest scop cu sistem constructiv asamblat

În ceea ce privește locuințele de urgență construite în acest scop cu sistem constructiv asamblat, s-au studiat din nou două imobile considerate a fi remarcabile:

- Locuințe colective de urgență realizate din containere în Onagawa, proiectate de echipa condusă de arhitectul *Shigeru Ban*.
- Locuințe colective de urgență realizate din containere în Los Angeles, proiectate de biroul american de arhitectură *NAC architecture*.

Și în aceste două exemple s-au remarcat teme precum: rapiditatea, accesibilitatea și flexibilitate în implementare a unui sistem constructiv asamblat; Gândirea unui întreg ansamblu de locuințe colective de urgență care să dispună de funcțiuni complementare comunitare care să stimuleze interacțiunea socială între rezidenți; grija pentru elementele ce țin de amenajarea interioară a locuințelor cum ar fi mobilier și dotări prestabilite, materiale și texturi folosite, precum și posibilitatea de apropiere și personalizare a spațiului au ridicat standardele de confort ale locuirii temporare; introducerea tuturor dotărilor și obiectelor de mobilier necesare (pat, mini frigider, cuptor cu microunde, televizor, baie privată cu duș, mică zonă de depozitare) pentru reluarea activităților zilnice cotidiene.

6.3. Locuințe de urgență adaptate construcțiilor existente

Iar în ceea ce privește locuințele de urgență adaptate construcțiilor existente, deși nu sunt neapărat imobile de locuințe colective, s-a considerat relevantă analiza unor exemple care propun adăposturi de urgență (precum cele pentru persoanele fără adăpost sau cele pentru victime ale violenței domestice) pentru că ele sunt incluse în ultimii ani în măsurile legislative internaționale privind locuirea de urgență care au fost prezentate inclusiv în cadrul prezentei cercetări. S-a studiat așadar un:

- Adăpost cu locuințe de urgență în Londra, proiectat de biroul de arhitectură *Holland Harvey Architects*, prin transformarea unui supermarket aflat la parterul unui imobil de locuințe colective, într-un adăpost cu locuințe de urgență pentru combaterea fenomenului de *homelessness*.

S-au remarcat următoarele concepte: specificul elementelor din amenajarea interioară a locuințelor de urgență are un impact major asupra atmosferei spațiilor create,

care, în cazul unor utilizatori vulnerabili aflați în tranziție sau într-o situație de criză, trebuie să fie demnă, primitoare și să ofere senzația de siguranță; abordarea unei locuiri de tip *co-housing* se poate dovedi a fi de succes pentru că stimulează interacțiunile sociale și ajută la dezvoltarea sprijinului reciproc al utilizatorilor, fapt care poate accelera procesul de restabilire a echilibrului în situațiile post-urgență sau post-dezastru.

CONCLUZII

7.1. Concluzii generale

Cercetarea de față s-a preocupat cu analiza situației existente a locuinței de necesitate pentru a înțelege ce presupune specificitatea unei astfel de locuiri temporare: o locuire situată între *acasă și fără adăpost*, în care utilizatorul se situează undeva între statutul de *chiriaș și proprietar*, locuința trebuind să îi fie în același timp atât *proprie*, cât și *străină*.

Căutând să identificăm care este tipologia optimă a locuinței de necesitate, am descoperit că aceasta - ca program de arhitectură de sine stătător - nu există, pentru că locuința de necesitate nu a fost proiectată ca atare, ci a fost adaptată și instituită în diverse imobile, neținând cont de natura urgenței sau a crizei prin care trece utilizatorul, ci mai degrabă de disponibilitatea locuințelor din fondul public, care, paradoxal, trece și el printr-o situație de criză: o lipsă acută de locuințe publice, fie de urgență, fie sociale, fie accesibile.

Ținând seama de punctele grilei de analiză a locuințelor de necesitate și care a fost utilizată în cadrul prezentei cercetări: contextul urban, tipologia arhitecturală și aspecte ce țin de parcursul legal și utilizatorul locuinței de necesitate, s-au discutat numeroase problematice, dar și direcții de urmat în proiectarea acestui tip specific de locuire temporară. În urma acestora s-a constatat că locuința de necesitate ca parte a locuirii de urgență este în primul rând **o funcțiune imprevizibilă**, care trebuie să răspundă unor situații de criză neașteptate, care pot fi de diferite amplitudini și care pot genera fluxuri de utilizatori de la câțiva zeci la câteva mii.

Așadar, în ceea ce privește contextul urban reiterăm următoarele problematice identificate și dezbătute anterior:

- amplasarea neadecvată la nivelul orașului ce a dus la producerea fenomenelor de segregare rezidențială și *ghetto-izare*;
- accesibilitate scăzută la dotări urbane și/sau comunitare;
- relație defectuoasă cu vecinătățile prin crearea inclusiv a unor limite și bariere fizice între imobilele de locuințe și spațiul public;
- lipsa unor amenajări urbane care să invite la interacțiuni sociale cu comunitățile din imediata apropiere pentru a accelera procesul de reintegrare în *normalitate*, fapt care a dus inclusiv la formularea unor petiții din partea rezidenților permanenți din împrejurimi pentru mutarea acestor locuințe din proximitatea comunităților lor.

În ceea ce privește tipologia arhitecturală a locuinței de necesitate, au fost identificate problematice legate de:

- subdimensionarea unităților, fapt care a generat existența unor suprafețe utile mult sub cele reglementate prin Legea Locuinței;

- lipsa obiectelor de mobilier și a echipamentelor casnice necesare existenței unor persoane care și-au pierdut toate posesiunile materiale și care nu permit astfel reluarea activităților cotidiene necesare locuirii;
- lipsa folosirii la scară largă a unor sisteme constructive asamblate care să permită flexibilitate, rapiditate în execuție, eficiență economică și chiar și energetică;
- lipsa conexiunii locuinței de necesitate cu funcțiuni (și prin urmare spații adecvate acestora) necesare utilizatorului în medierea situației de criză, cum ar fi serviciile de asistență socială, consiliere psihologică, consiliere financiară sau asistență administrativă.
- lipsa existenței unor elemente arhitecturale care să încurajeze apropierea sau personalizarea spațiului interior sau exterior aferent fiecărei unități ca metodă de mediere a situației de criză prin care trece utilizatorul;
- lipsa amenajării corespunzătoare a unor spații de folosință comună care să stimuleze întâlnirea dintre utilizatori și dintre utilizatori și vecini.

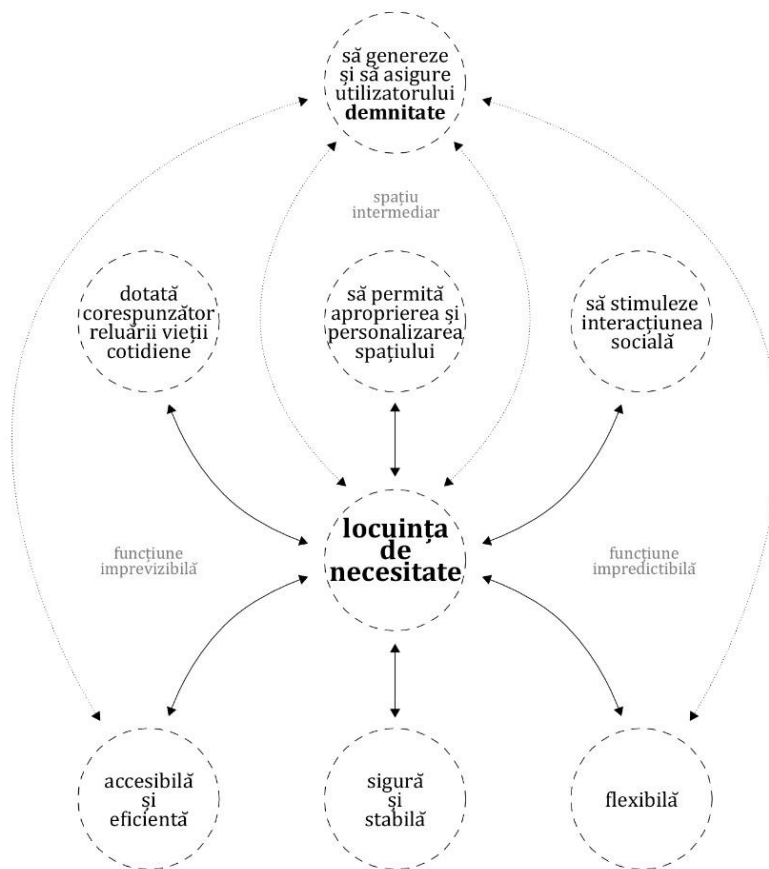
Deși au fost evidențiate în studiile de caz câteva excepții și intenții de îmbunătățire a caracteristicilor arhitecturale ale locuințelor de necesitate, marea majoritate a celor existente au fost implementate și gestionate cu superficialitate de către administrația autorităților locale. Faptul că acestea de cele mai multe ori nu implică arhitecți cu expertiză în domeniu care să poată îmbunătăți calitatea interioară și exterioară a acestora, nu organizează concursuri de arhitectură pentru găsirea soluțiilor optime de proiectare a unor astfel de locuințe și manifestă prea puține intenții și preocupări legate de subiectul locuirii de urgență, face ca locuința de necesitate să fie în primul rând inadecvată, inaccesibilă sau chiar nesigură, nereușind să genereze o atmosferă cu demnitate și siguranță pentru utilizator.

În ceea ce privește relațiile dintre utilizator și puterea statală, s-a constatat că acestea sunt de cele mai multe ori gestionate defectuos. Administrația publică nu reușește să construiască o relație utilizator – putere statală bazată pe încredere care să poată restabili starea de siguranță a utilizatorului. De cele mai multe ori, administrația publică a încercat să utilizeze în mod radical controlul în gestionarea situațiilor de criză ale utilizatorilor reușind să amplifice problemele legate de segregare, stigmatizare și excludere socială a utilizatorilor sau grupurilor de utilizatori din categorii vulnerabile care s-au aflat în nevoia de a locui o astfel de unitate.

În fine, în ceea ce privește viața utilizatorului pe timpul situației de criză, a fost subliniat faptul că problemele majore sunt dislocarea, pierderea locuinței și implicit a locului. S-a dezbătut pe larg faptul că arhitectura de urgență ar trebui să răspundă acestor probleme, oferind cadrul necesar utilizatorului pentru a depăși situația de criză. Având în vedere caracterul său temporar, locuința de urgență poate nu va putea crea cadrul pentru ca utilizatorul să-și poată regăsi locul și să-și poată crea acel *acasă* (concept teoretizat de antropologul Vintilă Mihăilescu și discutat pe larg pe parcursul acestei lucrări), însă poate deveni cadrul sigur și adecvat restabilirii echilibrului în vederea începerii ulterioare a procesului de relocare.

Prin urmare, se poate concluziona că la nivel teoretic, locuința de necesitate ca parte din locuirea de urgență este **un spațiu intermediar neutru fixat în temporaritate**. Un astfel de spațiu care ar trebui să țină seama de următoarele caracteristici atunci când devine o locuință de necesitate: să fie sigur; să fie accesibil și eficient (atât economic, cât și

energetic); să fie dotat corespunzător reluării vieții cotidiene; să stimuleze interacțiunea socială; să genereze stabilitate; să permită apropiere și personalizare a spațiului; să poată fi flexibil (să poată crește, descrește, reconfigura și readapta în funcție de tipul de urgență). Toate aceste caracteristici sunt direcționate de necesitatea de a genera și de a asigura utilizatorului un spațiu cu demnitate.

Diagramă explicativă a caracteristicilor locuinței de necesitate formulate pe baza concluziilor prezentei cercetări. Sursa: ilustrație realizată de autoarea lucrării.

Locuința de necesitate s-ar putea folosi de așezarea în contextul urban pentru a stimula interacțiunile sociale și a evita segregarea, de neutralitate pentru a oferi consumul design-ului (en: *design consumption*) și posibilitatea aproprierii, de familiaritate, siguranță și demnitate pentru a media incertitudinea urgenței și de o relație putere statală – utilizator bazată pe încredere pentru a restabili echilibrul și care prin utilizarea unor funcțiuni conexe adecvate poate accelera procesul de redobândire al așezării permanente. Este necesară însă o înțelegere și o definiție clară a relației fundamentale între cele trei părți – putere statală (administrație), arhitectură (arhitect) și utilizator.

7.2. Observații arhitecturale

7.2.1. Suplimentarea fondului public de locuințe de necesitate

Pentru ca România să poată ajunge la standardele europene și internaționale și să poată fi capabilă de gestionarea unor situații de criză care ar putea genera fluxuri mari de persoane care își pierd locuințele personale simultan, a fost evidențiată necesitatea

suplimentării fondului public de locuințe de necesitate. Pentru suplimentarea fondului public de locuințe de necesitate, s-a considerat oportună formularea unei serii de măsuri ce ar putea fi aplicate în funcție de scara urgenței.

Pentru urgențe la scară mică, care au loc constant și care produc cicluri continue de utilizatori (având în vedere faptul că adresează persoane aparținând de cele mai multe ori unor categorii defavorizate sau vulnerabile și pentru care nu există riscul să rămână goale, neutilizate și deci inutile), propunem următoarele măsuri:

- Achiziționarea de către autoritățile publice a unor locuințe existente care să aparțină fondului construit al localităților respective și care să satisfacă toate condițiile stipulate prin Legea Locuinței nr. 114/1996. Conceptual, inserarea punctuală a locuinței de necesitate în imobile de locuințe colective existente se poate folosi de familiaritatea arhitecturii și poate accelera procesul de reintegrare în cotidian, ajutând totodată la evitarea apariției fenomenului de segregare rezidențială. Acest lucru este posibil însă cu condiția situării acestor locuințe într-un context urban adecvat, cu accesibilitate ridicată la dotări sociale, medicale sau comunitare.
- Construirea de la zero a unor imobile mixte cu locuințe de necesitate, ce vor fi detaliate în cele ce urmează.
- Construirea de la zero a unor adăposturi de urgență, ce vor fi detaliate în cele ce urmează.
- Achiziționarea unor clădiri existente abandonate sau neutilizate care, prin investiții ce țin de consolidări, reconfigurări sau recompartimentări pot să susțină toate spațiile necesare imobilelor mixte cu locuințe de necesitate sau a adăposturilor de urgență propuse prin prezenta cercetare.

Pentru urgențe la scară mare, care nu pot fi prevăzute și care produc fluxuri mari de persoane care își pierd locuințele personale simultan, propunem o serie de măsuri care e necesar a fi corelate cu eficientizarea și transparentizarea strategiilor de intervenție în situații de urgență prin preluarea în administrare (de către autoritățile publice) a clădirilor existente private. Pentru implementarea acestor măsuri este nevoie de existența unei evidențe clare a situației actuale a acestora și de întocmirea în prealabil a unor convenții, normative sau reglementări legislative pentru refuncționalizarea rapidă, eficientă și transparentă a acestora în locuințe de necesitate. Așadar, aceste măsuri sunt următoarele:

- Utilizarea la nevoie a tuturor structurilor de cazare turistice existente și care au disponibilitate în a deveni locuințe de necesitate pentru o perioadă limitată de timp.
- Utilizarea la nevoie a unităților aparținând centrelor de refugiați existente și care au disponibilitate în a deveni locuințe de necesitate pentru o perioadă limitată de timp.
- Utilizarea la nevoie a tuturor structurilor de cazare sau cămine care aparțin diverselor unități de învățământ existente și care au disponibilitate în a deveni locuințe de necesitate pentru o perioadă limitată de timp.

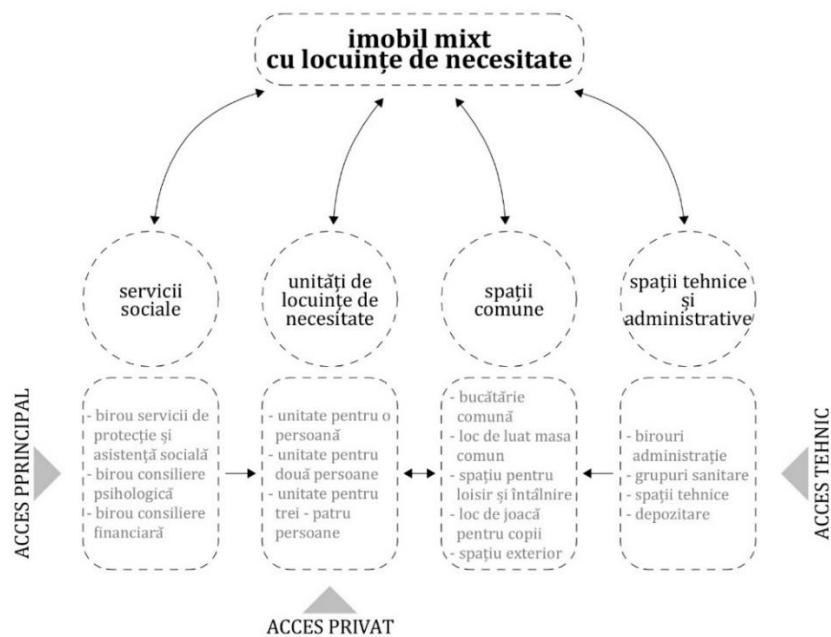
S-a arătat posibilitatea utilizării structurilor de cazare sau construcțiilor aparținând unor clădiri pentru turism, precum și a centrelor de refugiați, sau a structurilor de cazare și a căminelor aparținând unor unități de învățământ ținând cont de similaritățile spațiale și funcționale cu cele ale programului de arhitectură al locuinței de necesitate. Utilizarea și refuncționalizarea unor construcții deja existente se aliniază cu principiile sustenabilității arhitecturale și eficienței economice prin evitarea construirii unor clădiri care ar funcționa pe o perioadă scurtă de timp până la rezolvarea crizei și apoi ar putea deveni inutile.

7.2.2. Schemă funcțională pentru un imobil mixt cu locuințe de necesitate

În cazul în care locuințele de necesitate se vor construi de la zero în acest scop, comparând concluziile studiilor de caz cu conceptele extrase în urma analizei acelor modele de bune practici, s-a considerat oportună trasarea unei scheme funcționale pentru un imobil mixt care să conțină atât unități de locuințe de necesitate, dar și funcțiuni conexe care să sprijine utilizatorul în redobândirea locuinței personale și a echilibrului vieții cotidiene și să îi asigure totodată un standard de confort decent și demn pe perioada de criză.

Pe parcursul prezentei cercetări s-a argumentat ca fiind oportună organizarea funcțiilor necesare locuirii astfel încât să stimuleze interacțiunile sociale prin încurajarea întâlnirilor conform principiilor de tip *co-housing*, dar care în același timp să nu neglijeze nevoia de intimitate a fiecărui utilizator și să îi permită, dacă dorește, desfășurarea activităților cotidiene doar în unitatea care îi este atribuită. Totodată este necesar ca fiecare locuință de necesitate din acest imobil să fie dotată cu obiecte de mobilier și echipamente casnice și digitale care să permită locuirea și implicit desfășurarea activităților cotidiene pentru o persoană care și-a pierdut odată cu locuința personală și toate posesiunile materiale.

S-a detaliat astfel o schemă funcțională care poate sta la baza proiectării unui astfel de imobil și care cuprinde pe lângă unitățile de locuințe de necesitate, spații aferente necesare următoarelor funcțiuni: servicii de protecție și asistență socială, consiliere psihologică, consiliere financiară, asistență administrativă și tehnică, precum și spații pentru locuire în comun: bucătărie comună, spații de luat masa și de petrecere a timpului liber atât în exterior, cât și în interior. Pe lângă schema funcțională, s-au formulat observații legate de sistemul constructiv, flexibilitatea spațiilor interioare și exterioare și posibilitatea de creștere sau descreștere în funcție de scara urgenței.

Diagramă explicativă – schemă funcțională a imobilului mixt cu locuințe de necesitate. Sursa: ilustrație realizată de autoarea lucrării.

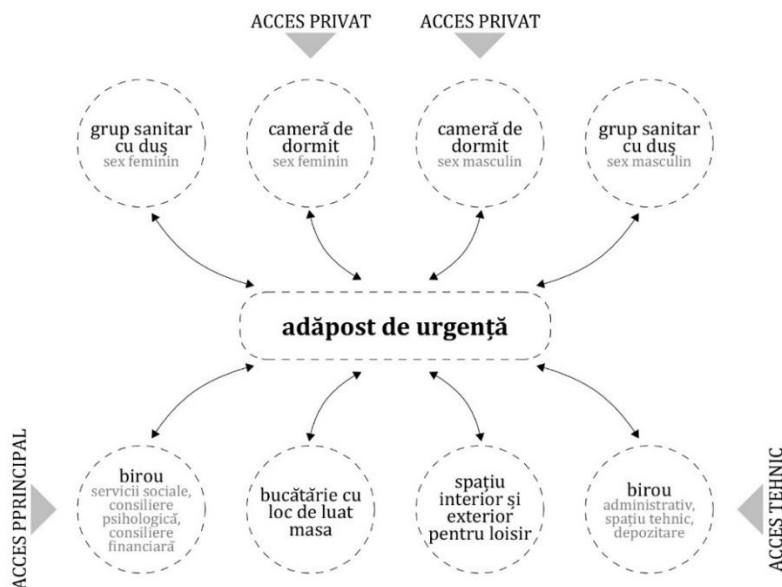

7.2.3. Schemă funcțională pentru un adăpost de urgență

Având în vedere că un imobil mixt cu locuințe de necesitate constituie o investiție majoră care necesită un timp mai îndelungat de instituire, s-a considerat adecvată propunerea unei scheme funcționale pentru un adăpost de urgență. Acesta s-a dovedit a fi o soluție mai rapidă, ușor de realizat și care poate fi implementată inclusiv în localitățile mici din România. În România există un singur adăpost de urgență administrat de autoritățile publice, însă acest program este folosit și recomandat la scară largă în practicile internaționale ale arhitecturii de urgență.

Avantajul unui adăpost de urgență este că poate fi gândit în întregime în jurul unui mixaj funcțional locuire – servicii sociale, precum și principiilor locuirii în comun de tip *co-housing*. Adăpostul de urgență poate fi considerat o replică la scară mică a imobilului mixt cu locuințe de necesitate și care, prin destinația sa specifică poate fi folosit inclusiv ca adăpost pentru oamenii străzii, pentru victimele violenței domestice sau pentru orice alte categorii de persoane vulnerabile aflate în nevoia urgentă de adăpostire.

Așadar, s-a trasat o schemă funcțională care poate sta la baza proiectării unui adăpost de urgență și care cuprinde spații aferente necesare următoarelor funcțiuni: un birou în care să funcționeze etapizat atât servicii sociale, consiliere psihologică și consiliere financiară; un birou pentru asistență administrativă și tehnică, o încăpăre cu paturi pentru utilizatorii de sex feminin, grupuri sanitare diferențiate pe sexe cu zone pentru duș, o încăpăre cu paturi pentru utilizatorii de sex masculin, precum și spații pentru locuire în comun: o bucătărie comună, un spațiu de luat masa și un spațiu de petrecere a timpului liber în interior și acolo unde este posibil inclusiv un spațiu exterior comun. Propunem ca soluție principală, acolo unde este posibilă, inserarea lui în construcții existente care aparțin fondului public. Considerăm că aceasta ar fi principala soluție sustenabilă și eficientă economic, însă dacă autoritățile publice stabilesc ca oportună construirea unui adăpost de urgență de la zero, considerăm că oricare din cele două sisteme constructive analizate, fie cel monolit, fie cel asamblat, pot fi folosite cu succes.

Diagramă explicativă – schemă funcțională a adăpostului de urgență. Sursa: ilustrație realizată de autoarea lucrării.

7.3. Observații privind legislația din domeniul locuirii

Pe lângă propunerile arhitecturale, având în vedere preocuparea constantă a dimensiunii legislative a locuirii din România de pe tot parcursul cercetării, s-a considerat oportună formularea unor observații care să clarifice și să detalieze statutul locuinței de necesitate din legislația în vigoare. Necesitatea formulării acestor observații este întărită de faptul că prin Constituția României se menționează că „statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.”⁷ Considerăm că dreptul la un nivel de trai decent al cetățenilor se află în strânsă legătură cu **dreptul la locuire, mai cu seamă la locuire decentă**, iar acest drept încă nu este menționat clar și detaliat în Constituția României. Dreptul la locuire decentă trebuie să fie un drept fundamental al unei persoane și trebuie să fie asigurat în primul rând de către autoritățile publice.

Prima observație legislativă, bazată pe analiza politicilor internaționale privind locuirea de urgență analizate în subcapitolul 3.6. *Practici legislative internaționale privind locuirea de urgență* se referă la introducerea unor explicații și măsuri suplimentare care se pot aduce în Capitolul VII destinat locuinței de necesitate din Legea Locuinței nr. 114/1996 și care a fost actualizată și republicată în 2022:

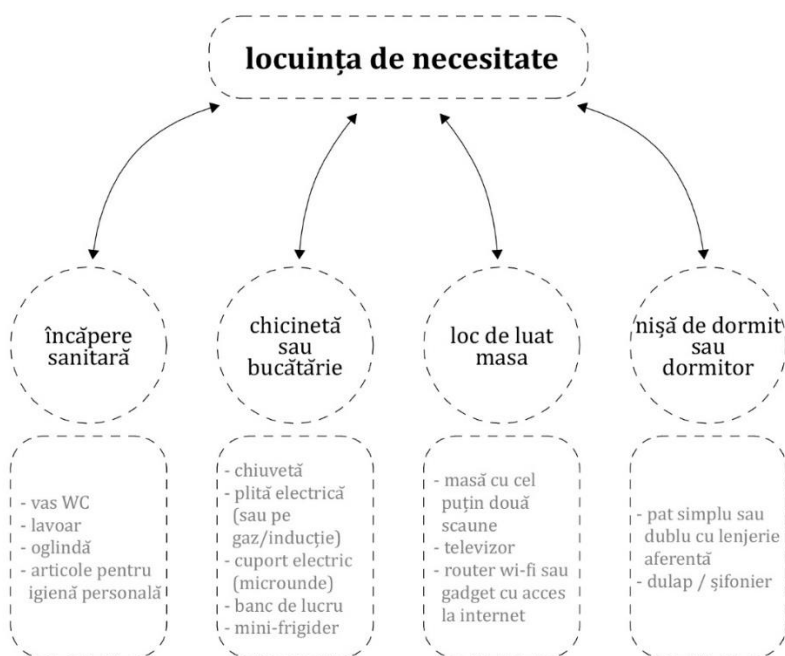
- introducerea unui nou articol pentru reglementarea specifică a unor ajutoare financiare din partea autorităților publice pentru executarea lucrărilor de reparație sau reconstrucție a locuințelor de necesitate; construirea de la zero a celor distruse complet; sprijin în accesarea unor surse de finanțare terțe sau private pentru executarea lucrărilor de reparație, reconstrucție sau construcție de la zero; plata unui număr de chirii pentru persoanele care aleg mutarea post-dezastru sau post-urgență în chirie, în cazul în care nu își pot reconstrui sau construi de la zero locuințele, până la restabilirea echilibrului financiar a persoanei sau familiei respective.
- introducerea unui nou articol care să menționeze faptul că persoanele care se află în situațiile de criză ale pierderii locuinței personale și ajung să locuiască într-o locuință de necesitate pot cere și accesa sau li se pot acorda din oficiu ajutoare de urgență, determinate în funcție de natura urgenței.
- în ceea ce privește durata de utilizare a locuinței de necesitate, adăugarea unor precizări ce țin de redobândirea locuinței personale în condiții sigure, sanitare și decente pentru locuire, care se obțin prin executarea lucrărilor de reparație, reconstrucție sau construcție de la zero a unei locuințe în cazul în care aceasta a fost distrusă complet. Introducerea acestei sintagme va accentua responsabilitatea autorităților publice în ceea ce privește importanța asigurării dreptului la locuire și mai ales a dreptului la o locuire decentă, în special în timpul unei situații de criză.
- adăugarea posibilității ca toate locuințele libere aflate în fondul de locuințe publice (inclusiv cele de serviciu, de intervenție, de protocol, pentru tineri etc.) să poată fi declarate drept locuințe de necesitate în cazul unor urgențe la scară mare.

Cercetarea de față nu a relevat existența unei durate specifice de utilizare a locuinței de necesitate, iar formularea unei perioade anume care să poată fi aplicată în orice situație de urgență nu poate fi făcută într-un mod categoric. Cu toate acestea, considerăm că în

⁷ Constituția României, Art. 47 – Nivelul de trai <https://www.constitutiaromaniei.ro/art-47-nivelul-de-trai/>

momentul mutării unei persoane într-o locuință de necesitate, prin contractul de închiriere/comodat menționat anterior, ar fi indicată stipularea unei perioade de utilizare care să fie evaluată în funcție de situația de criză în care se află persoana respectivă care este determinată de următorii factori: natura și scara urgenței; evaluarea gradului de degradare sau distrugere a locuinței personale; timpul necesar pentru executarea lucrărilor de reparație, reconstrucție sau construcție de la zero a locuințelor personale; concluziile anchetei sociale desfășurate de autoritățile locale și pachetul de măsuri sociale și de consiliere psihologică pe care aceasta le propune pentru restabilirea echilibrului.

În fine, în ultimă instanță, s-au formulat observații sau completări la *Anexa nr. 1 Exigente Minimale pentru locuințe*, a Legii Locuinței nr. 114/1996. Având în vedere că în cadrul prezentei cercetări a reieșit faptul că persoanele care își pierd locuințele personale își pierd totodată posesiunile materiale și se află într-o criză financiară, se consideră necesară reglementarea unor dotări minimale ale locuinței de necesitate, care să asigure utilizatorului desfășurarea vieții cotidiene în condiții sigure, decente și salubre.

Diagramă explicativă – dotarea minimală a unei locuințe de necesitate. Sursa: ilustrație realizată de autoarea lucrării.

Prin exemplele de bune practici și politicile de locuire de urgență selectate și analizate în prezenta cercetare, s-a dovedit a fi necesară satisfacerea unor nevoi de bază în locuirea de urgență care să fie corelate cu **dotarea și mobilarea minimală a locuinței de necesitate**. Astfel, a fost întocmită o listă de dotări și echipamente ținând cont de crearea unor condiții pentru desfășurarea acțiunilor obișnuite din viața unui locuitor: pentru realizarea igienei personale, pentru odihnă și somn, pentru prepararea și consumarea hranei, pentru interacțiuni sociale și pentru acces la informații și la internet.

Prin urmare, este recomandabilă posibilitatea alăturării literei H în *Anexa nr. 1 la Legea Locuinței nr. 114/1996* privind dotarea și mobilarea minimală a locuinței de necesitate, care, indiferent dacă este vorba de o locuință de necesitate ca unitate individuală (tip

garsonieră sau apartament) sau un imobil mixt cu locuințe de necesitate și spații comune pentru locuitorii săi, un utilizator trebuie să aibă acces la următoarele:

- pentru realizarea igienei personale: încăpere sanitară cu: vas WC, lavoar, cuvă pentru duș, etajeră, oglindă, portprosop, portsăpun, porthârtie, cuier și sifon pardoseală (conform mențiunilor apărute la litera D. „dotarea minimă a încăperilor sanitare”⁸);
- pentru prepararea hranei: chicinetă sau bucătărie cu: chiuvetă, plită electrică (pe gaz sau inducție), cuptor electric sau cuptor cu microunde, banc de lucru, (mini) frigider, coș de gunoi;
- pentru consumarea hranei și interacțiuni sociale: loc de luat masa cu: masă cu cel puțin 2 scaune;
- pentru odihnă și somn: nișă de dormit sau dormitor cu: pat simplu sau dublu cu saltea, perne, pătură și lenjerie, dulap sau șifonier;
- pentru acces la informații: televizor și router wi-fi sau gadget cu acces la internet;

În concluzie, observațiile legislative au ținut de alocarea, utilizarea și dotarea unei locuințe de necesitate, precum și de asigurarea unor ajutoare financiare, a unor servicii sociale și de asistență tehnică în redobândirea locuinței personale, dar și de consiliere psihologică în medierea situației de criză și restabilirea echilibrului vieții cotidiene. S-a considerat necesară introducerea acestor observații în prezenta lucrare pentru a accentua importanța asigurării dreptului la locuire decentă inclusiv în locuirea temporară pe perioada urgenței indiferent de scara acesteia.

7.4. Contribuții originale

În ceea ce privește contribuțiile originale aduse prin intermediul prezentei cercetări, vom enumera pe scurt următoarele:

- Problematizarea dimensiunii arhitecturale și sociale a locuirii de urgență, discutând diverse teme din care amintim: locuință, locuitor, criză, urgență, rutină, familiaritate, demnitate, *co-housing*, *ghetto-izare*.
- Discutarea statutului legislativ al locuinței de necesitate (inclusiv modul de instituire, alocare și administrare) având ca bază legislația în vigoare și realizarea unei paralele cu locuința socială, evidențiind diferențele principale între cele două noțiuni.
- Sintetizarea strategiilor și politicilor publice naționale privind gestionarea fondului de locuințe de necesitate, evidențiind numărul mic de investiții și proiecte concrete realizate în România după anul 1989, comparativ cu cele ale altor țări din Uniunea Europeană.
- Selectarea unor politici europene și internaționale privind locuirea de urgență, care au avut rezultate remarcabile și din care s-ar putea extrage principii și direcții arhitecturale și legislative cu aplicabilitate locală.
- Realizarea unei situații actuale privind numărul, contextul urbanistic și tipologiile arhitecturale ale locuințelor de necesitate din România, prin înaintarea de adrese oficiale pentru cercetarea documentele publice ale autorităților administrațiilor

---

⁸ Anexa nr. 1, Legea Locuinței 114/1996 publicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997.
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/85998>

locale, prin studierea Hotărârilor de Consiliu Local puse la dispoziția publicului în perioada 2010-2021 de către municipiile reședințe de județ, prin analizarea datelor publice furnizate de Institutul Național de Statistică privind Fondul de Locuințe din anul 2020 și publicat în anul 2021, precum și numeroase articole media din perioada 2019-2022. Această situație va putea constitui baza unor eventuale studii ce ar putea continua discuțiile pe tema locuinței de necesitate.

- Realizarea unor clasificări ale locuințelor de necesitate pe baza a patru criterii considerate a fi relevante pentru cercetarea de față: criteriul raportului individual-colectiv în habitat; criteriul constituirii locuințelor de necesitate; criteriul sistemului constructiv al locuințelor de necesitate construite în acest scop; criteriul funcționării construcțiilor reutilizate pentru instituirea locuințelor de necesitate.
- Selectarea unor studii de caz pe baza tipologiilor identificate anterior și analizarea acestora după o grilă de criterii care urmărește aspecte ce țin de contextul urbanistic, tipologia arhitecturală și parcursul legal și viața socială a utilizatorilor, în vederea căutării unui model optim al locuinței de necesitate.
- Selectarea unor modele internaționale de locuințe colective de urgență pe baza tipologiilor locale identificate, pentru discutarea și eventuala preluare a unor concepte care s-au dovedit a fi funcționale, accesibile și eficiente și care ar putea îmbunătăți arhitectura locuințelor de necesitate.
- Trasarea unor scheme funcționale ce ar putea sta la baza proiectării unui imobil mixt de locuințe de necesitate și a unui adăpost de urgență, ambele putând fi utilizate ca răspunsuri arhitecturale concrete în cazul unor situații de urgență, indiferent de scara acestora.
- Formularea unor observații privind legislația națională din domeniul locuirii ce pun în discuție unele completări și clarificări privind reglementarea locuinței de necesitate.

Prezenta cercetare privind locuirea de urgență în România, care s-a focusat pe dimensiunea socială și legislativă a locuinței de necesitate, ar putea fi urmată de: continuarea situației locuinței de necesitate întocmită pentru perioada 2019-2022, pentru a urmări modul de evoluție al fondului public al acestor locuințe, precum și a modului de implementare a strategiilor asumate de autoritățile locale în această perioadă; eventuala testare a schemelor funcționale propuse în lucrare prin formularea unor proiecte concrete, spre exemplu în mediul universitar prin înaintarea unor teme pentru ateliere de proiectare pe baza acestora; lărgirea discuției privind aspectele sociologice și antropologice ale locuirii de urgență prin realizarea unor interviuri sau chestionare adresate utilizatorilor direcți etc.

Se poate considera că prin această lucrare s-a realizat un punct de pornire pentru problematizarea locuinței de necesitate, existând numeroase alte aspecte ale acesteia ce pot face subiectul următoarelor cercetări.

BIBLIOGRAFIE

Cărți și capitole de cărți

- Aucoin, Pauline McKenzie. *Toward an Anthropological Understanding of Space and Place*. Vol. 5, în *Place, Space and Hermeneutics. Contributions to Hermeneutics*, de Janz Bruce. Miami: Springer Cham, 2017.
- Ban, Shigeru, *Humanitarian Architecture*, Aspen: D.A.P. Aspen Art Museum, 2011.
- Baptista, Isabel, Marlier, Eric, *Fighting homelessness and housing exclusion in Europe: a study of national policies*, European Social Policy Network, Bruxelles: European Comission, 2019.
- Berescu, Cătălin. „Câte ceva despre arta evacuării în România anilor 2000.” În *Evacuarea fantomei: Arhitecturi ale Supraviețuirii*, de Alexandru Axinte și Cristian Borcan. București: Centrul de Introspecție Vizuală / Asociația pepluspatru, 2010.
- Boer, René, Otero Verzier, Marina, Truijen, Katia, *Architecture of appropriation: On squatting as spatial practice*. Rotterdam: Het Nieuwe Instituut, 2019.
- Cary, John, *Design for good: A new era of architecture for everyone*, Washington: Island Press, 2020.
- Colomina, Beatriz, Wigley, Mark, *Are we human? Notes on archaeology of design*, Zurich: Lars Muller Publishers, 2016/2018.
- Dascălu, Dragoș, *Arhitecturi relaționale*. Iași: Lumen, 2016.
- Drazin, Adam, „Vânătoarea de molii: curățenie, intimitate și progres în România”, în *Etnografii urbane: cotidianul văzut de aproape*. coord. Vintilă Mihăilescu, București: Polirom, 2009.s
- Giddens, Anthony, *Sociologie (ed. a V-a)*, București: ALL, 2010.
- Giddens, Anthony, *The Constitution of Society. Outlines of a Theory of Structuration*, Oxford: Polity Press & Basil Blackwell, 1984.
- Goffman, Erving, *The Presentation of Self in Everyday Life*. Edinburgh: University of Edinburgh Social Sciences Research Centre, Monograph No. 2, 1956.
- Hetea, Estera Roxana. *Raport cu privire la situația comunităților de romi din Baia Mare (Craica, Cuprom, Horea, Pirta și Ferneziu)*. Cluj-Napoca: Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, 2012.
- Iagăr, Elena Mihaela (coord.) *Fondul de Locuințe*, București: INS, 2020.
- Ioan, Augustin, *Arhitectura (supra)realismului socialist*, București: Editura Paideia, 2012.
- Johnson, Cassidy, „Strategies for the Reuse of Temporary Housing”, în *Urban Transformations*, ed. Ilka Ruby, Andreas Ruby, Berlin: Ruby Press, 2008 p. 323-331
- Johnson, Cassidy, „Planning for temporary housing” în *Rebuilding after Disasters: From emergency to sustainability*, Gonzalo Lizzaralde, Cassidy Johnson, Colin Davidson (ed), New York: Spon Press, 2010 p. 70-88.
- Low, Setha M., Lawrence-Zuniga, Denise, „The Edge and the Center: Gated Communities and the Discourse of Urban Fear”, *The anthropology of space and place: locating culture*. Oxford: Blackwell Publishing, 2007.
- Mandache, Marian, *Închiderea cercului: vulnerabilitatea locuințelor romilor și interesele generale ale locuirii*, Constanța: Centru de Resurse Juridice, 2019.
- Mihăilescu, Vintilă, „Acasă în lume” în *Acasă în lume*, Vintilă Mihăilescu, Ioana Tudora; în colab. cu Gruia Bădescu, Alec Bălășescu, Maria Grecu 11-90, București: Igloo Media, 2020.

- Mihăilescu, Vintilă, „Antropotectură. Zidul și pârleazul. O perspectivă antropologică”, în *Arhitectura celuilalt: tineri cu gânduri către lume*, Roibu-Movilă, A., Drișcu, M., Cozma, L. (coord.), București: Editura Fundației Arhitect Design, 2019.
- Mihăilescu, Vintilă, „Blocul între loc și locuire. Teme și probleme de etnologie urbană” în *Etnografii urbane: cotidianul văzut de aproape.*, Vintilă Mihăilescu (coord.), București: Polirom, 2009.
- Mihăilescu, Vintilă, „Introducere” în *Etnografii urbane: cotidianul văzut de aproape*, Vintilă Mihăilescu (coord.), București: Polirom, 2009.
- Mitreă, Vasile „Locuirea. De la plombe la marile ansambluri” în *Cluj-Napoca în proiecte: 50 ani 1960-2010*, autor colectiv, Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2016.
- Olănescu, Octav, Rusu, Vlad Sebastian, Olănescu, Anamaria, Moldovan Miruna, “Intervenții macro cu impact asupra întregului cartier”, în *Ghid de regenerare urbană a cartierelor de blocuri* – Constanța, ed. Viorica Ana Merlă, Marcel Ionescu-Heroiu, Constanța: The World Bank, 2021
- Pleace, Nicholas, Baptista, Izabel, Knutagard, Marcus, *Housing First in Europe: An overview of Implementation, Strategy and Fidelity*, Helsinki: Housing First Europe Hub, 2019.
- Power, Anne, *Estates on the Edge: The social Consequences of Mass Housing in Northern Europe*, London: Macmillan Press LTD, 1997.
- Serme-Morin, Chloe (coord.), „Oversubscribed, insecure and unsuitable: emergency accommodation in Europe” în *Fourth overview of Housing Exclusion in Europe 2019*, Bruxelles: FEANTSA, 2019 p. 9-55
- Ștef, Dorin. *Baia Mare de altădată*. Baia Mare: Eurotip / Glasul Maramureșului, 2014.
- Vais, Dana *Locuire*, (curs) Cluj-Napoca: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, 1999.
- Vincze Enikő, *De ce și cum să accesăm o locuință socială ? Ghid pentru elaborarea dosarului de solicitare de locuință socială pentru reprezentanți ai societății civile, experți cu responsabilități în incluziunea romilor, persoane interesate în accesarea unei locuințe sociale*. Cluj-Napoca: Fundația Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, 2020.
- World Bank Group, *Componenta 1. Elaborarea SIDU Cluj-Napoca, Planificarea și Gestionarea Investițiilor de Capital: Livrabilul 1. Raport privind planificarea strategică, planificare și gestionarea investițiilor de capital*, Cluj-Napoca: World Bank Group, 2021.

Articole

- Askland, Hedda Haugen, Ramsey Awad, Justine Chambers, și Michael Chapman.
„Anthropological quests in architecture: pursuing the human subject.” *International Journal of Architecture Research* 8, nr. 3, 2014, p. 284-295.
- Bălțeanu, Adrian. „Ghetoul și viciera vecinătăților urbane.” *Revista Arhitectura nr. 4-5*, 2014.
- Cassar, Paul, „A Tour of the Lazzaretto Buildings”, *Melita Historica*, Volumul 9, nr. 4, Valeta: Editura Societatea Melita Historica, 1987.
- Chirică, Andreea Mihaela, „Gleis 21. Locuire și proiectare colectivă” în *Revista Igloo*, 2021, p. 150-160
- Constantinescu, Monica; Dan, Mariana; „Locuințele sociale în România – o analiză de ansamblu” *Revista Calitatea Vieții*, XIV nr. 1-2, București: Editura Academiei Române, 2005, p. 87-100
- Florian, Alexandra. „Noi modalități de abordare a proiectării pentru clădiri de locuit tipizate.” *Revista Arhitectura 2/1982*, 1982, p. 14-17.

- Harris, Ella, Nowicki, Mel, Brickwell, Katherine, „On-edge in the impasse: inhabiting the housing crisis as structure-of-feeling” in *Geoforum* 101, 2019, p. 156-164.
<https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2018.09.001>
- Otrishchenko, Natalia „Exploratory fieldwork on Balconies as Threshold Spaces on the Juliusz Slowacki housing estate in Lublin” în *ask: Research & Methods*, volume 28, issue 1 2019, p. 61-80.
<https://doi.org/10.18061/ask.v28i1.0004>
- Pipoș-Lupu, Claudia „Locuirea și vecinătatea: tipologii și ramificații ale conceptului de vecinătate. 1947-1989.” *Revista Argument nr. 11*, 2019, p. 37-49.
- Steigemann, Anna Marie, și Misselwitz Philipp. „Architecture of asylum: Making Home in a state of permanent temporariness.” *Current Sociology* 68(5) 2020, p. 628-650.
- Tulumello, Simone, „Fear and urban planning in ordinary cities: from theory to practice”, *Planning Practice and Research* 30(5), 2015.

Articole de presă

- Angen, Katie „The Aya delivers a new housing prototype with its four-faced facade” 2021
<https://www.archpaper.com/2021/07/facades-the-aya-new-housing-prototype-with-four-faced-facade/>
- Crook, Lizzie „Emergency housing block in Washington DC has four «uniquely different» facades” 2021 https://www.dezeen.com/2021/04/27/the-aya-housing-washington-dc-studio-twenty-seven-architecture/?fbclid=IwAR0UqU6VmrgSTIa3zMerKxRms_pVxK62ZA9kT2TNq8P2_2NhNnlzsvfW5ak.
- Drăgan, Flavia, „Oana Suci: În cartierul Uranus s-au demolat nu numai niște case, ci și niște vieți.” 17 Ianuarie 2020 <https://newsweek.ro/interviuri/oana-suciu-in-cartierul-uranus-s-au-demolat-nu-numai-niste-case-ci-si-niste-vieti>
- Frearson, Amy, „Multi-storey Temporary Housing by Shigeru Ban Architects” 2011
https://www.dezeen.com/2011/07/21/multi-storey-temporary-housing-by-shigeru-ban-architects/?fbclid=IwAR0jXfK3pQhIbME8OrEHvo-6JYXJ63vXQwmh7Ie7D-D_dm3wU1-GUtBr1YQ
- Ivanov, Bogdan „Arhiepiscopia Clujului oferă hrană persoanelor aflate în autoizolare și pune la dispoziție spații de carantină”, *Mitropolia Clujului*, 2020,
<https://www.mitropolia-clujului.ro/arhiepiscopia-clujului-ofera-hrana-persoanelor-aflate-in-autoizolare-si-pune-la-dispozitie-spatii-de-carantina/>
- Leonte, Cristian Andrei, „Constanța necunoscută – călătorie prin țara asistaților” 2014
<https://www.info-sud-est.ro/constanta-necunoscuta-calatorie-prin-tara-asistatilor/>
- Levy, Natasha, „Holland Harvey Architects transforms disused London supermarket into homeless shelter” 2019 <https://www.dezeen.com/2019/08/26/shelter-from-the-storm-london-homeless-holland-harvey-architects/>
- Liese, Julia „Participative Planning: Gleis 21 Residential Project in Vienna” 2020
<https://www.detail-online.com/article/partizipativ-geplant-wohnprojekt-gleis-21-in-wien-1/>
- Managh, Geoff, Budds, Diana, „Design in the age of pandemics”, *Curbed*, 17.03.2020,
<https://www.curbed.com/cdn.ampproject.org/c/s/www.curbed.com/platform/amp/2020/3/17/21178962/design-pandemics-coronavirus-quarantine>

- McKnight, Jenna „Shipping containers used to build LA housing complex for the homeless” 2021 https://www.dezeen.com/2021/07/29/shipping-containers-los-angeles-housing-complex-homeless-nac-architecture-bernards/?li_source=LI&li_medium=bottom_block_1
- Olteanu, Gheorghe „Cât de curând, în zona Dincă din Vulcan / Câteva cămine urmează să fie transformate în locuințe sociale” 2015 [https://www.zvj.ro/articole-35501-Cat%2bde%2bcurand%2b%2bin%2bzona%2bDinc%2b%2b%2bdin%2bVulcan%2b%2b%2bCateva%2bc%2b%2bmine%2burmeaz%2b%2b%2bs%2b%2b%2bfie%2btransformate%2bin%2blocuin%2b%2be%2b.html](https://www.zvj.ro/articole-35501-Cat%2bde%2bcurand%2b%2bin%2bzona%2bDinc%2b%2b%2bdin%2bVulcan%2b%2bCateva%2bc%2b%2bmine%2burmeaz%2b%2b%2bs%2b%2b%2bfie%2btransformate%2bin%2blocuin%2b%2be%2b.html)
- Parghel, Mihaela, „«Ambasada Franceză» din Săcele devine bloc de locuințe sociale. Amenajarea clădirii costă aproape 6 milioane de lei” 2021 <https://brasovmetropolitan.ro/2021/08/ambasada-franceza-din-sacele-devine-bloc-de-locuinte-sociale-amenajarea-cladirii-costa-aproape-6-milioane-de-lei/>
- Ramesh, Sanjana „Onagawa Container by Shigeru Ban: Temporary Structures with Impactful Design” 2014 <https://www.re-thinkingthefuture.com/case-studies/a4743-onagawa-container-by-shigeru-ban-temporary-structures-with-impactful-design/>
- Reiner-Roth, Shane, „A supportive housing complex in Downtown Los Angeles rises in repurposed shipping containers”, *Archdaily*, 02.08.2021 <https://www.archdaily.com/966054/a-supportive-housing-complex-in-downtown-los-angeles-rises-in-repurposed-shipping-containers>
- Richards, Williams, „The Aya alleviates troubles for DC families in transition” 2021 <https://inform-magazine.com/the-aya-alleviates-troubles-for-d-c-families-in-transition/>
- Roșu, Roxana, „Topul celor mai sigure orașe din România. Pe ce lof se află Bucureștiul.”, *Ziarul Financiar*, 30 Ianuarie 2017 <https://www.zf.ro/zf-24/topul-celor-mai-sigure-orase-din-romania-pe-ce-loc-se-afla-bucurestiul-infografic-16142573>
- Sandu, Oana „Cine m-a pus să vin aici, dar altundeva unde să mă duc?” 2019 <https://www.dor.ro/cine-m-a-pus-sa-vin-aici-dar-altundeva-unde-sa-ma-duc/>
- Smith, Doug, „This L.A. project shows that homeless housing can be done quickly and cheaply”, *The Los Angeles Times*, 18.01.2021 <https://www.latimes.com/homeless-housing/story/2021-01-18/los-angeles-homeless-housing-project-vignes-street>
- Stanciu, Iulia, „Arh. Iulia Stanciu, STARH: Paradoxal, cred că a construi „acasă” pentru un arhitect este de a nu construi totul absolut și fără rest și de a lăsa loc casei și locuitorilor să evolueze”, *BorroCommunication*, Arhitectură, 04.06.2020, <https://www.borrocommunication.ro/arh-iulia-stanciu-starh-paradoxal-cred-ca-a-construi-acasa-pentru-un-arhitect-este-de-a-nu-construi-totul-absolut-si-fara-rest-si-de-a-lasa-loc-casei-si-locuitorilor-sa-evolueze/>
- „Știri TVR1”, „Locuințe modulare pentru sinistrați. Zece containere de locuit de la Rezervele de Stat, trimise în județul Alba”, 05 Iunie 2019 http://stiri.tvr.ro/locuin--e-modulare-pentru-sinistra--i--zece-containere-de-locuit-de-la-rezervele-de-stat--trimise-in-jude--ul-alba_846127.html#view
- Vișan, Nicoleta. „Jurnal din Vulturilor.” *Gazeta de Artă Politică*, Noiembrie 2018, p. 6-7.
- Vlad, Carol, „Urmările incendiului de azi noapte de pe strada Cantonului: 34 de persoane au rămas fără case” 21 Octombrie 2017 <https://zsj.ro/eveniment/urmarile-incendiului-de-azi-noapte-de-pe-strada-cantonului-34-de-persoane-au-ramas-fara-case--165056.html>

Yagi, Yuna, „Onagawa Container Temporary Housing” 2012 <https://www.world-architects.com/en/architecture-news/reviews/onagawa-container-temporary-housing>

Disertații și teze de doctorat

Bâldea, Maja, „Noi tipare de locuire multifamilială cu densitate ridicată”. Teză de doctorat, Universitatea Politehnică Timișoara, 2016.

Cătălin-Petrea, Sergiu, „Arhitectura în condiții de urgență” Teză de doctorat, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, 2011.

Florea, Alina, *Locuirea de urgență*, Teză de doctorat, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, 2012.

Fogele, Baiba „Socio-technical transitions: a case study of co-housing in London”, Disertație, King’s College London, 2016.

Legislație, documente publice

*** Administrația Municipală pentru Consolidarea Clădirilor cu Risc Seismic, *Adresa nr. 7494/17.12.2020 Răspuns la solicitarea informațiilor publice cu referire la situația locuințelor de necesitate din mun. București*

*** Agenția Națională Pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați 2022
<https://anes.gov.ro/centru-de-primire/>

*** Comunicate de Presă, Președintele României, *Decret nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României publicat în Monitorul Oficial nr. 212 din 16.03.2020*, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/223831>

*** Consiliul General al Municipiului București, *Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 514/2007 privind transmiterea către Administrația Municipală pentru Consolidarea Clădirilor cu Risc Seismic (AMCCRS) a locuințelor de necesitate libere situate în Piața Națiunilor Unite*
https://www.cmpb.ro/files/15/HCGMB%20097_17.pdf

*** Consiliul General al Municipiului București, *Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 207/2019 privind transmiterea în administrarea și gestionarea către A.M.C.C.R.S. a unui număr de 45 de locuințe de necesitate de la Administrația Fondului Imobiliar*
http://acteinterne.pmb.ro/legis/acteinterne/AtachInt/H207_19.pdf

*** Consiliul Local Municipiul Baia Mare, „Hotărârea nr. 226/2015 privind aprobarea studiului de oportunitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru monitorizare video în Baia Mare.” Baia Mare, 27 Mai 2015.

*** Consiliul Local Municipiul Baia Mare, „Hotărârea nr. 262/2019 privind aprobarea schimbării de funcțiuni a unor locuințe sociale în locuințe de necesitate.” Baia Mare, 11 Iulie 2019.

*** Constituția României, Art. 47 – Nivelul de trai <https://www.constitutiaromaniei.ro/art-47-nivelul-de-trai/>

*** Decretul-Lege nr. 118 din 30 martie 1990 *privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri*, publicată în Monitorul Oficial nr. 1208 din 10 decembrie 2020
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/60114>

- *** Guvernul României, *Ordonanță de Urgență nr. 151/2007 pentru completarea destinației unor părți din imobile situate în municipiul București*
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/88100>
- *** Guvernul României, *Hotărârea de Guvern nr. 1426/2008 privind trecerea unor imobile, situate în Municipiul București, din proprietatea publică a statului și din administrarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor în proprietatea publică a Municipiului București și în administrarea CGMB*
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/100042>
- *** Hotărârea nr. 491/2018 privind *Atribuirea unei locuințe de necesitate persoanelor afectate de incendiul de pe str. Cantonului f.n. din data de 13.04.2018*
<https://hcl.usr.ro/cluj/2018/h491>
- *** Hotărârea nr. 93/2019 privind *aprobarea Listei finale de priorități pentru anul 2019, în vederea repartizării prin închiriere a locuințelor sociale din fondul locativ de stat.*
<https://hcl.usr.ro/cluj/2019/h93>
- *** Hotărârea nr. 35/2020 privind *aprobarea Listei finale de priorități pentru anul 2020, în vederea repartizării prin închiriere a locuințelor sociale din fondul locativ de stat.*
<https://hcl.usr.ro/cluj/2020/h35>
- *** Instituția Prefetului Județul Cluj, *Comunicate de Presă „Unitate suport tratare COVID-19- Sala Polivalentă BT Arena” 6.05.2020*, <https://cj.prefectura.mai.gov.ro/comunicat-de-presa-unitate-suport-tratare-covid-19-sala-polivalenta-bt-arena/>
- *** Legea Locuinței 114/1996 publicată în Monitorul Oficial nr. 393 din 31 decembrie 1997. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/85998>
- *** Legea nr. 341 din 12 iulie 2004 *recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989*, publicată în Monitorul Oficial nr. 654 din 20 iulie 2004
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/53662>
- *** Legea nr. 158/2021 din 7 iunie 2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat emisă de Parlamentul României și publicată în Monitorul Oficial nr. 577 din 8 iunie 2021
https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Acte_normat_initiate/Lege_158_2021.pdf
- *** Ministrul Afacerilor Interne, *Ordonanța militară nr. 1/17.03.2020 privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri*, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/223888>
- *** Ministerul Apărării Naționale, *Comunicate de Presă „Instalarea unui spital modular de izolare și tratament la Constanța” 2020*
https://www.mapn.ro/cpresa/16519_instalarea-unui-spital-modular-de-izolare-%C8%99i-tratament-la-constan%C8%9Ba
- *** Ministerul Apărării Naționale, *Comunicate de Presă „Ministerul Apărării Naționale instalează formațiunea medicală de nivel ROL 2 la Institutul Ana Aslan” 2020*
https://www.mapn.ro/cpresa/16512_ministerul-apararii-na%C8%9Bionale-instaleaza-forma%C8%9Biunea-medicala-de-nivel-rol-2-la-institutul-%E2%80%9Eana-aslan%E2%80%9D
- *** Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, *Programul de construcții de locuințe sociale conform legii nr. 114/1996*. București, 2020.
<https://www.mdpla.ro/pages/construcitiidelocuintesocialeconformlegiintr1141996>

- *** Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Anexa la Ordinul nr. 443/23.12.2020 *Lista cuprinzând obiectivele de investiții pentru locuințe sociale și de necesitate – conform legii nr. 114/1996*
<https://www.mdpa.ro/pages/constructiidelocuintesocialeconformlegiintr1141996>
- *** Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice „Nearly Zero Energy Buildings (NZEB) Romania: Plan de creștere a umărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero” 2014
https://www.mdpa.ro/userfiles/metodologie_calcul_performanta_energetica_iulie2014.pdf
- *** Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, *Strategia Națională a Locuirii*, București, 2016.
http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2017_11_09_Strategia_Nationala_a_Locuirii_2017-2030.pdf
- *** Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, *Analiză privind locuințele sociale în România*, București: The World Bank, 2015.
http://sgg.gov.ro/docs/File/UPP/doc/analiza_impact/Analiza%20privind%20locuintel e%20sociale%20in%20Romania.pdf
- *** Ministerul Sănătății, *Ordinul nr. 313/26.02.2020 pentru instituirea măsurii de carantină a persoanelor în situația de urgență de sănătate publică internațională determinată de infectarea cu COVID-19 și stabilirea unor măsuri în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei*, <http://www.cnas.ro/casalba/post/type/local/ordin-nr-313-din-26-02-2020-covid-19.html>
- *** Ministry of Housing, Communities and Local Government, *Length of tenancy in social housing*, 31 Iulie 2020, <https://www.ethnicity-facts-figures.service.gov.uk/housing/social-housing/length-of-tenancy-in-social-housing/latest>
- *** Municipiul Baia Mare, Adresa nr. 40019 din 25.11.2020 „Răspuns la solicitarea informațiilor publice cu referire la situația locuințelor de necesitate din mun. Baia Mare”
- *** Municipiul Cluj-Napoca, *Hotărârea nr. 897/2017 privind atribuirea unor locuințe de necesitate persoanelor afectate de incendiul de pe str. Cantonului f.n. din data de 20.10.2017* <https://hcl.usr.ro/cluj/2017/h897>
- *** Municipiul Constanța, *Hotărârea nr. 65/2011 privind „aprobarea programului pentru construcția de locuințe modulare în municipiul Constanța și alte lucrări tehnice conexe” – Campus social Henri Coandă – strada Ștefăniță Vodă.* <https://hcl.usr.ro/ct/2011/h65>
- *** Municipiul Constanța, *Hotărârea nr. 112/2013 privind subvenționarea activității de administrare a campusului de unități locative modulare Henri Coandă* <https://hcl.usr.ro/ct/2013/h112>
- *** Municipiul Constanța, *Hotărârea nr. 223/2012 privind atribuirea dreptului de folosință gratuită pe durata existenței construcției asupra terenului în suprafață de 330 mp. situat pe Aleea Zmeurei nr.3- Campusul Social Henri Coandă către Parohia Sfântul Apostol si Evanghelist Ioan* <https://hcl.usr.ro/ct/2012/h223>
- *** Municipiul Timișoara, *Proces Verbal încheiat astăzi 24.11.2020 cu ocazia ședinței extraordinare a Consiliului Local Timișoara.*

- *** Națiunile Unite, Raportul Secretarului General nr. E/CN.5/2020/3, *Affordable housing and social protection systems for all to address homelessness*, New York: United Nations Economic and Social Council, 2020.
- *** Ordinul nr. 313/26.02.2020 pentru instituirea măsurii de carantină a persoanelor în situația de urgență de sănătate publică internațională determinată de infectarea cu COVID-19 și stabilirea unor măsuri în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei, Ministerul Sănătății, 2020
<http://www.cnas.ro/casalba/post/type/local/ordin-nr-313-din-26-02-2020-covid-19.html>
- *** Ordonanța de urgență nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei, publicată în Monitorul Oficial nr. 102 din 11.02.2020, <https://lege5.ro/Gratuit/gm3danzxgi2q/ordonanta-de-urgenta-nr-11-2020-privind-stocurile-de-urgenta-medicala-precum-si-unele-masuri-aferente-instituirii-carantinei>
- *** Ordonanța militară nr. 1/17.03.2020 privind unele măsuri de primă urgență care privesc aglomerările de persoane și circulația transfrontalieră a unor bunuri, publicată în Monitorul Oficial nr. 219 din 18.03.2020,
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/223888>
- *** Președintele României, *Decret nr. 195/16.03.2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României* publicat în Monitorul Oficial nr. 212 din 16.03.2020,
<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/223831>
- *** Primăria Municipiului Cluj-Napoca, 2021 <https://primariaclujnapoca.ro/informatii-publice/comunicate/a-fost-finalizat-imobilul-de-locuinte-sociale-de-pe-strada-ghimesului/>
- *** Primăria Municipiului Cluj-Napoca, 2021 <https://primariaclujnapoca.ro/informatii-publice/comunicate/locuintele-sociale-de-pe-str-ghimesului-au-fost-repartizate/>
- *** US Department of Homeland Security, *Planning Considerations: Disaster Housing*. Washington D.C.: FEMA, 2020.

Webografie

- Asociația Căși sociale acum! 2022. <https://casisocialeacum.ro/archives/6473/scrisoare-catre-primaria-municipiului-cluj-napoca-punct-de-vedere-exprimat-in-procesul-dezbaterii-publice-fata-de-strategia-integrata-de-dezvoltare-urbana-sidu-a-zonei-metropolitane-cluj-pe-perio/>
- Asociația Dăruiește Viață, „Spital modular pentru pacienții cu COVID-19”, Comunicate de Presă, 2020, <https://www.daruiesteviata.ro/proiecte/spital-modular-pentru-pacientii-cu-covid-19/EPMrPK7Bp>
- Axinte, Alexandru, „Despre balcoane”, Festivalul online de film UrbanEye, Noiembrie 2020, înregistrare video 1:23:18,
https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=734379267292101
- Containerul.ro, <https://www.containerul.ro/produs/containere-modulare/containere-modulare.html>
- Cronica Văii Jiului, „Câte două asocieri de firme vor să recompartimenteze un bloc din Aninoasa” 2021 <https://cronicavj.ro/wp/cate-doua-asocieri-de-firme-vor-sa-recompartimenteze-un-bloc-din-aninoasa/>

- EUmiesaward, „Gleis 21 – We bring the village to the city” 2022
<https://eumiesaward.com/work/4301>
- Lugojeanul, „Primarul Francisc Boldea anunță că la Lugoj vor fi construite peste 200 de apartamente, în următorii patru ani” 2020 <https://lugojeanul.ro/primarul-francisc-boldea-anunta-ca-la-lugoj-vor-fi-construite-peste-200-de-apartamente-in-urmatorii-patru-ani/>
- OECD, „Social housing: A key part of past and future housing policy”, *Employment, Labour and Social Affairs Policy Briefs*, Paris: OECD, 2020, <http://oe.cd/social-housing-2020>
- Primăria Municipiului Cluj-Napoca, 2021 <https://primariaclužnapoca.ro/informatii-publice/comunicate/a-fost-finalizat-imobilul-de-locuinte-sociale-de-pe-strada-ghimesului/>
- Redacția Mediafax. „Primarul din Baia Mare amendat pentru că nu dărâmă un zid în jurul unor blocuri de romi”, 29 Ianuarie 2020. <https://www.mediafax.ro/social/primarul-din-baia-mare-amendat-pentru-ca-nu-darama-un-zid-in-jurul-unor-blocuri-de-romi-18763055>
- Redacția ZiarMM, „Cuprom – un ghetou fără legi și autoritate” 28 Martie 2017
<https://ziarmm.ro/cuprom-un-ghetou-fara-legi-si-autoritate/>
- Richard Sennet, *The Public Realm*, Blogul său personal, 2018.
<http://richardsennett.com/site/senn/templates/general2.aspx?pageid=16&cc=gb>
- Telegrafonline, „Viața în cartierul brazilian al Constanței”, 2017
<https://www.telegrafonline.ro/viata-in-cartierul-brazilian-al-constantei>
- Vincze, Enicko, „Document zonal privind str. Cantonului F.N. din Cluj-Napoca: istoria, situația locativă și propuneri” 05 februarie 2016 https://www.desire-ro.eu/?attachment_id=3366